ΕΤΟΣ Α΄.—ΑΡΙΘ. 20. ΑΘΗΝΑΙ 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1895

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΘΩΜΑΣ Α. ΣΚΑΣΣΗΣ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ.—Ὁδὸς Σίνα ἀριθ. 2.
Ἔναντι Ἀκαδημίας.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Λ. ΜΑΜΟΣ

Τιμὴ συνδρομῆς: Ἐτησία Δρχ. 10.—Ἑξάμηνος Δρχ. 5.
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν εἰς Φράγκα χρυσᾶ.

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.—Ἀγγελίαι δημοσιεύονται μόνον ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι.—Διὰ τὰς καταχωρίσεις ἰδιαίτεραι συμφωνίαι.

ΤΟ "ΣΚΡΙΠ,,

ΚΑΙ Η ΕΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Καθ' ἣν ὑπόθεσιν πραγματοποιηθῇ ποτε ὁ τοῖς πᾶσι κοινὸς πόθος τῆς Ἑνώσεως τῶν διϊσταμένων Ἐκκλησιῶν, τοὺς πρώτους ἀνδριάντας ἀφεύκτως θέλομεν ἀνεγείρει πρὸς τιμὴν τῶν συντακτῶν τοῦ «Σκρίπ». Μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶναι ἐξυπνότατοι καὶ νόστιμοι συγχρόνως αὐτοὶ οἱ συντάκται τοῦ «Σκρίπ». Ἀφοῦ πρὸ μικροῦ μόλις ἔπαυσαν νὰ διαχέουν τὴν φαιδρότητα γελοιογραφοῦντες καὶ ἐνεφανίσθησαν μετὰ σοβαροῦ προγράμματος εἰς τὸ κοινὸν τῆς πρωτευούσης, ἐκ τῶν πρώτων αὐτῶν σκέψεων ὑπῆρξε τίνι τρόπῳ νὰ **ἑνώσουν** περισσοτέρας πεντάρας εἰς τὰ πλήρη ἀττικοῦ κονιορτοῦ κάτισχνα αὐτῶν θυλάκια. Καὶ ἐπειδὴ περὶ **ἑνώσεως** ὁ λόγος δὲν ἤργησαν ποσῶς νὰ ἐξεύρουν τὸν τρόπον. Ἡ μία ἰδέα συνεπιφέρει τὴν ἄλλην καὶ τὸ ζήτημα τῆς **ἑνώσεως** τῶν πενταρῶν, ἐκ συγχρονισμοῦ ἰδεῶν, ἀνέμνησεν ἕτερον φλέγον ζήτημα τὸ τῆς **Ἑνώσεως** τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἂς τὸ ὑποκινήσωμεν, εἶπον πάντες μιᾷ φωνῇ, ἀλλ' εἰς τρόπον δυνάμενον νὰ ἐξεγείρῃ τὸν θόρυβον καὶ νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ, ὑπὲρ . . . τῆς ἐφημερίδος ἡμῶν. Ἂς ὑποθέσωμεν εἶπεν ὁ εἷς πρὸς τὸν ἕτερον ὅτι σὺ εἶσαι ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος τῶν Καθολικῶν Παν. Δὲ Ἄγγελις, καὶ ὅτι ἐρχόμεθα εἰς συνέντευξιν. Ἕκαστος πράγματι ἔλαβε τὸ προσῆκον αὐτῷ ὕψος καὶ ἡ συνδιάλεξις μεταξὺ τῶν δύο συντακτῶν ἤρξατο περίπου ὡς ἑξῆς:

— Ποῖος ὁ σκοπός σας, Πανιερώτατε, καὶ ποίαν ἔχετε εἰδικὴν ἀποστολήν;

— Ὁ σκοπός μου, ἀπεκρίνετο ὁ ἕτερος μετὰ πολλῆς σοβαρότητος, ἀποβλέπει τὴν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἔχω δὲ ὡς εἰδικὴν ἀποστολὴν νὰ φραγκέψω ὅλο τὸ Ῥωμαΐκο. Ὡς βλέπετε οὔτε πολὺ οὔτε λίγο!

— Καὶ ποῖα τὰ μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ σας;

— Θὰ ἱδρύσω σχολάς, θὰ ἀνεγείρω εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος Πανεπιστήμια, Ἀκαδημίας, Ζάππεια, Μέγαρα κ.τ.λ. Σκέπτομαι πρὸς τούτοις νὰ ἐπισκεφθῶ πάντας τοὺς ὀρθοδόξους ἕνα πρὸς ἕνα καὶ νὰ τοὺς πείσω νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὸν Πάπαν.

Ἡ συνέντευξις, ὡς εὐκόλως δύναταί τις νὰ παρατηρήσῃ, ὑπῆρξε βραχεῖα μὲν πλὴν σπουδαιοτάτη, ἀνεγράφη αὐτολεξεὶ καὶ ἐδόθη πάραυτα εἰς τὰ πιεστήρια.

Ἐν τῷ μεταξὺ τρίτος τις μεταβαίνει πράγματι πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Παν. Ἀρχιεπισκόπου τῶν Καθολικῶν Δὲ Ἄγγελι, μεθ' οὗ συνομιλεῖ ἐπὶ μακρὸν περὶ . . . ἀνέμων καὶ ὑδάτων.

Αἴφνης τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης, οἱ ἐφημεριδοπῶλαι ἐκραύγαζον ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πρωτευούσης:

— Τὸ «Σκρίπ»! Ἡ Ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν! Ἡ συνέντευξις μετὰ τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου τῶν Καθολικῶν!

Κατόπιν τοιούτου ἀδοκήτου ἀγγέλματος τὸ «Σκρὶπ» τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐγένετο κυριολεκτικῶς ἀνάρπαστον καὶ αἱ πεντάραι ἔπιπτον βροχηδὸν εἰς βάρος τῆς . . . Ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

—Μᾶς ἐφράγκεψαν ἐβόησαν πάντες ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τῆς Ἑλλάδος ἕως τοῦ ἄλλου. Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι, εἰς τὰ ὅπλα! Τὸ ἀπαίσιον φᾶσμα τοῦ παπισμοῦ ἤγειρε θρασεῖαν τὴν μαύρην κεφαλήν του, ἀπώλετο ἡ Ὀρθοδοξία!

Οἱ δὲ μᾶλλον εὐέξαπτοι δακτυλοδεικνύοντες τὸν Σεβασμ. Δὲ Ἄγγελι, ἔκραζον μετὰ φρίκης:

— Παιδιὰ ὁ μπαμπούλας!

Καὶ ἦν φωνὴ ἐν Ραμᾷ καὶ κλαυθμὸς καὶ πολὺ ἀλαλαγμὸς μεταξὺ ἐφημεριδογράφων θρηνούντων ὡς ἡ Ραχὴλ τὴν ἐπαπειλουμένην Ἐκκλησίαν, τὸ κινδυνεῦον ὀρθόδοξον πλήρωμα, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου οἱ κ. συντάκται τοῦ «Σκρὶπ» γελῶντες καὶ καγχάζοντες ἀθρόας ἐμάζευον τὰς πεντάρας.

Πρῶτος ὁ νεφεληγερέτης Ζεὺς τῶν «Καιρῶν» ἀναβὰς ἐπὶ τρίποδος, ὡς χολωθεὶς ἀλέκτωρ, ἐξηκόντισε τοὺς κεραυνοὺς αὐτοῦ, οὐδὲν σεβασθεὶς ἱερὸν καὶ ὅσιον.

Εἰς τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐσκοτίσθη ἡ γῆ σύμπασα καὶ ὁ Μέγας τῆς Ρώμης Ποντίφηξ ἠσθάνθη τὸ ἔδαφος σειόμενον ὑπὸ τοὺς πόδας του. Πλὴν δὲν παρῆλθεν πολὺς χρόνος καὶ οἱ μετὰ τοσαύτης ζέσεως ξεσπαθώσαντες ἡρωϊκοὶ σπαθοφόροι ἐννόησαν μόνοι των ὅτι σκιαμαχοῦν. Ὅτε δὲ ἐκόπασεν ὁ θόρυβος καὶ ἐπανῆλθεν ἡ πρώτη γαλήνη οἱ πονηροὶ συντάκται τοῦ «Σκρὶπ» εὗρον τὸ μέγα ζήτημα λελυμένον τὴν δὲ **Ἕνωσιν . . .** τῶν πενταρῶν συντελεσθεῖσαν ἤδη ἐν τοῖς θυλακίοις αὐτῶν.

Εἶμαι Ἕλλην καὶ θὰ τὸ εἴπω χωρὶς νὰ προκαλέσω τὴν μῆνιν οὐδενός: **Ἕλληνες ἀεὶ παῖδες ἐσμέν!**

Η "ΑΡΜΟΝΙΑ,, ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως:

Ἡ Καθολικὴ κοινότης τῶν Ἀθηνῶν ἔτυχε τέλος τοῦ ἀπό τινος προσδοκωμένου εὐτυχήματος τῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἀφίξεως τοῦ νέου πνευματικοῦ πατρός, ὃν ἐξελέξατο ἡ περίνοια τοῦ Ἀρχηγέτου τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐνθουσιώδης ὑποδοχή, ἧς ἔτυχε πανταχόθεν διερχόμενος ὁ σεβαστὸς ἱεράρχης, τυγχάνει ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ὁ ἐν Ἑλλάδι καθολικὸς λαὸς γινώσκει ἵνα σέβηται καὶ ἐκτιμᾷ τὴν ἱκανότητα καὶ ἀρετὴν ἔστω καὶ κρυπτομένην ἐν μετριοφροσύνῃ, ἥτις τυγχάνει ἀείποτε τὸ γνώρισμα ἐξόχου διανοίας. Ἡμεῖς οἱ ἐν Κων/πόλει Καθολικοὶ Ἕλληνες γνωρίσαντες ἐπὶ μακρὰ ἔτη τὴν σπουδαίαν ἀτομικότητα τοῦ ἀνδρός, ὅστις κέκληται σήμερον ἵνα συνεχίσῃ τὴν πορείαν τοῦ ἐξόχου Ἱεράρχου, τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Μαραγκοῦ, δυνάμεθα ἵνα ἐκτιμήσωμεν δεόντως τὴν ἀξίαν τοῦ νέου Ἱεράρχου ὡς ἐκ πειρας γινώσκοντες τὰς ἀρχὰς καὶ ἰδέας τοῦ ἀνδρός, δυνάμεθα δὲ ἀνενδοιάστως νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Ἡγήτωρ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀποστέλλων ὡς ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Γαετάνον δὲ Ἄγγελιν, ἀπέστειλεν ἀληθῆ ἀντιπρόσωπον τὸν ἴδιον αὐτοῦ περὶ Ἑλλάδος ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων. Ἤδη πολλὰ ἐλέχθησαν περὶ τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἐν Ρώμῃ καὶ ἐν Ἀθήναις, καὶ ἡ «Ἀνατολὴ» Σύρου δύο περισπούδαστα περὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐδημοσίευσεν ἄρθρα, ἅτινα τυγχάνουσι βεβαίως εἰς γνῶσιν τοῦ κοινοῦ· ἐνταῦθα δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς προρρηθείσης ἐκφράσεως ἡμῶν δυνάμεθα ἐν ὀλίγοις νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἁρμονίας» μέρος τι τῆς ἐν Κων/πόλει πορείας τοῦ Σεβ. Γαετάνου δὲ Ἄγγελι, καταδεικνῦον ὅτι οὐχὶ τεχνικὰς ἐκφράσεις ἀπήγγειλεν ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος κατὰ τὰς προσφωνήσεις αὐτοῦ, ἀλλὰ αἱ ἐκφράσεις ἐκεῖναι ἦσαν ἀπόρροια τῶν εἰλικρινῶν αἰσθημάτων τῆς εὐγενοῦς αὐτοῦ καρδίας.

Ὁ ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ πρωτευούσῃ διαβιῶν Καθολικὸς λαὸς κατὰ μεγάλην πλειονοψηφίαν ἐξ Ἑλλάδος τὸ γένος ἕλκων καὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν κατ' οἶκον διαλεγόμενος ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἐθνικῆς παιδεύσεως εἶχεν ἀπολέσῃ πᾶσαν ἐθνικὴν χροιὰν καὶ ξενικὸν χιτῶνα περιβεβλημένος, ἀλλότριος ἐφαίνετο τοῖς θρησκευτικῶς διϊσταμένοις ἀδελφοῖς ἐν τῇ ὅλῃ ἑλληνικῇ οἰκογενείᾳ. Ἡ ἐθνικὴ αὕτη διαφορὰ ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων ἐν μέσῳ τέκνων μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πατρίδος, ἔφερε ψυχρότητα ἀναρμοδίαν μεταξὺ ἀδελφῶν, μεταξὺ τέκνων μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐθνικῆς οἰκογενείας. Τὸ δυσάρεστον τοῦτο κενὸν εὐάριθμοί τινες ἐπειράθησαν ἵνα πληρώσωσι διὰ τῆς ἱδρύσεως ἔργου κοινωφελοῦς σκοποῦντος τὴν διάδοσιν τῆς ἑλλ. γλώσσης, τῆς μητρικῆς ταύτης γλώσσης τοῦ πλείστου μέρους τῶν ἐνταῦθα Καθολικῶν. Οἱ δὲ εὐάριθμοι οὗτοι διὰ χειρῶν ἀόπλων καὶ ἀδυνάτων κατὰ μυρίων δυσχερειῶν παλαίοντες κατώρθωσαν, ἐν μέρει τοὐλάχιστον, τὸ ἐπίπονον ἔργον· διὰ τῶν ἐνεργειῶν δὲ τούτων ἡ ἐν Κων/πόλει Ἑλληνοκαθολικὴ ἐκπαιδευτικὴ ἑταιρία ἡ «**Σύμπνοια**» ἱδρυθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1883 ἐπιπόνως ἐργάζεται μέχρι τῆς σήμερον τὸ δυσχερὲς ἔργον τῆς ἐθνικῆς σωτηρίας τῶν ἐνταῦθα Καθολικῶν τὸ δόγμα Ἑλλήνων.

Οἱ ἐνσαρκώσαντες τὴν ὑψηλὴν ταύτην καὶ ἐθνωφελῆ ἰδέαν εὗρον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Αἰδ. πατρὸς δὲ Ἄγγελι σπουδαῖον ἀρωγὸν καὶ συνεργάτην. Ὁ φιλέλλην μοναχὸς δὲν ἐθεώρησεν ἀναξίας προσοχῆς τὰς ἐνεργείας τῶν ἐργαζομένων ἐν μέσῳ τῶν Καθολικῶν τῆς Κων/πόλεως τὸν ὑπὲρ ἐθνικῆς σωτηρίας ἀγῶνα, ἀλλ' ὑπῆρξε πρῶτος αὐτῶν συνεργάτης, ἐργασθεὶς μετ' αὐτῶν καὶ ἀτομικῶς καὶ διὰ τῆς ἐπιρροῆς αὐτοῦ, καὶ διὰ τῆς γραφίδος καὶ διὰ τοῦ λόγου τὴν «**Σύμπνοιαν**» συνιστῶν καὶ ὑποστηρίζων, ἀείποτε γενόμενος μεγάλης ἐπιτυχίας μοχλός, ὁσάκις περὶ σπουδαίων ἐνεργειῶν ἐπρόκειτο καὶ ἐν τῇ εὐημερίᾳ καὶ ἐν καιροῖς χαλεποῖς τὴν «**Σύμπνοιαν**» παρακολουθῶν καὶ ὑποστηρίζων καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐκ Κων/πόλεως ἀναχωρήσας τὸ Ἑλληνοκαθολικὸν ἔργον παρακολουθῶν διὰ τῶν συμπαθειῶν καὶ ὑπὲρ εὐοδώσεως αὐτοῦ ἐνεργειῶν του.

Ἡ εὐφραδὴς γλῶσσα τοῦ πατρὸς Δὲ-Ἄγγελι ἐξωράϊσε τὴν τελετὴν τῆς πρώτης ἐπετηρίδος τῆς ἱδρύσεως τῆς «**Συμπνοίας**» ὁπόταν ἐν λίαν καθαρευούσῃ ἑλληνικῇ ἀπήγγειλε τὸν πανηγυρικὸν τοῦ Ἅγ. Διονυσίου τοῦ Ἀρειοπαγίτου Προστάτου τῆς «**Συμπνοίας**», καὶ κατόπιν διαφόρων ἐτῶν κατὰ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς Α.Α. Λέοντος ΙΓ', ὁπόταν ἀγορεύων καὶ πάλιν ἐν δοξολογίᾳ τῆς «**Συμπνοίας**» ἐν ὅλῳ Ἑλληνικῷ ἐνθουσιασμῷ ἐπεφώνησεν. «Ἕλληνες, σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου, ὀστᾶ ἐκ τῶν ὀστέων μου.»

Τοιοῦτος ὁ ἀνὴρ ὅστις πρόκειται σήμερον νὰ συνεχίσῃ ἐπὶ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου τῶν Ἀθηνῶν τὰ συμπαθῆ πρὸς τὴν Ἑλλάδα αἰσθήματα, ἅπερ Λέων ὁ ΙΓ' τρέφει πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ ὅστις οὐχὶ τεχνηέντως, ἀλλ' ἐξ ἰδίων πεποιθήσεων διεκηρύττει ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν Ἕλληνα τὴν καρδίαν καὶ τὰ φρονήματα. Μὴ ἄραγε περίεργον φαινόμενον τυγχάνει φιλελληνισμὸς Καθολικοῦ Ἱεράρχου μὴ Ἕλληνος τὴν γεννετήν, μὴ ἔκτακτον τί φαινόμενον τυγχάνει ἡ εἰλικρινὴς συμπάθεια πρὸς τὸ ἡμέτερον Ἑλληνικὸν ἔθνος, ἥτις τοσοῦτον ἐναργῶς ἐκδηλοῦται εἰς διαφόρους περιπτώσεις ὑπὸ τοῦ ἐξόχου ἀνδρός, ὅστις κάθηται σήμερον ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Πέτρου; Γινώσκει βεβαίως ἡ ἱστορία τῶν Ἑλλήνων γραμμάτων τὰς εἰκόνας τῶν περιδόξων τῆς Ρώμης ἀρχιερέων, οἵτινες σωτῆρες τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ προστάται αὐτῶν ἐγένοντο· γινώσκει ἡ ἱστορία ὅτι ἐν τοῖς μοναστηρίοις τῆς Δύσεως εὗρε καταφύγιον καὶ καλλιέργειαν ἡ φεύγουσα καὶ ἀνέστεως Ἑλληνικὴ φιλολογία· γινώσκει ἐπίσης ὅτι διὰ τοῦ Καθολικοῦ κλήρου ἡ Ἑλλ. Παίδευσις διασχίζουσα πόντους καὶ ὠκεανοὺς μετέφερε καὶ μετεφύτευσε τὰ μεγάλα διανοητικὰ προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος καὶ κατέστησεν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς οἰκουμένης σεβαστὸν καὶ προσφιλὲς τῆς Ἑλλάδος τὸ ὄνομα, σεβασμὸς ὅστις ἐδημιούργησε τὴν συμπάθειαν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐθνῶν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, ὅπερ ἐπολίτισε καὶ ἐδίδαξε τὴν οἰκουμένην, συμπάθειαν, ἥτις

γνωστὸν πόσον ἐπωφελὴς ἐγένετο πρὸς τὸ ἡμέτερον ἔθνος.

Ἐκ τῶν συμπαθῶν λοιπὸν ἐκείνων εἰκόνων τοῦ Καθολικοῦ κλήρου τυγχάνει καὶ ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν γινώσκων ἵνα σέβηται καὶ ἐκτιμᾷ τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα τοῦ πνευματικοῦ ποιμνίου, ὅπερ κέκληται ἵνα διοικήσῃ. Ἕλλην τὴν καρδίαν Ἀρχιερεὺς Ἑλληνικοῦ Καθολικοῦ ποιμνίου καὶ ἄξιος τῶν συμπαθειῶν αὐτοῦ, πεποίθαμεν ὅτι θέλει τύχῃ πάσης ἀρωγῆς ἐκ μέρους τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ τέκνων πρὸς ἐξάσκησιν τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

Συγχαίροντες λοιπὸν τοῖς ἐν Ἀθήναις Καθολικοῖς ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ τοιούτου πνευματικοῦ πατρός, εὐχόμεθα τῷ συμπαθῆ Ἱεράρχῃ μακρὰν καὶ αἰσίαν σταδιοδρομίαν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ἐν Κων)πόλει τῇ 7 8βρίου 1895.

Σ...

ΤΙ ΛΕΓΟΥΝ ΟΙ ΦΡΟΝΙΜΟΙ

Εἰς ὅσα ἐσχάτως ἐγράφησαν φληναφήματα προκειμένου περὶ τῆς ἑνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν ἡ ἀξιόλογος συνάδελφος ὁ «Ἑρμῆς» ἐν τῷ φύλλῳ αὐτῆς τῆς 24(6 Ὀκτωβρίου λίαν φρονίμως ἀπήντησεν τὰ ἑξῆς:

Μάταιος θόρυβος. — Ἄδικος ἐπίθεσις.

Ἀληθῆ ἐν τῷ τύπῳ θύελλαν προεκάλεσεν ἡ ἔν τινι ἐφημερίδι περιγραφεῖσα συνέντευξις τοῦ συντάκτου αὐτῆς μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῶν ἐνταῦθα Καθολικῶν, εἰς τὰ χείλη τοῦ ὁποίου σκοπίμως ἐτέθησαν ῥήματα καὶ σχέδια, τὰ ὁποῖα μόνον εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ εἰρημένου συντάκτου συνελήφθησαν. Γινώσκοντες ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως καὶ τὰς ἰδέας καὶ τὰς σκέψεις τοῦ σεβασμίου τῶν Λατίνων ἱεράρχου, λυπούμεθα ἀπὸ καρδίας διὰ τὸν ἄσκοπον θόρυβον τὸν ματαίως ἐν τῷ τύπῳ διεγερθέντα. Οἱ ἡμέτεροι συνάδελφοι ὤφειλον μᾶλλον ν' ἀναγνώσωσιν ἐπισταμένως τὴν ποιμαντορικὴν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου τῶν Λατίνων ἐπιστολήν, ἐν ᾗ διαλάμπουσιν αἱ ἀτομικαὶ αὐτοῦ ἰδέαι καὶ ἀρχαί, ἀντικατοπτρίζεται δὲ ὁ ἑλληνοπρεπὴς χαρακτὴρ καὶ τὰ χριστιανικὰ ὄντως αἰσθήματα, ὧν ἐμφορεῖται ὁ σεβάσμιος ἀνήρ. Δὲν ἦλθεν ἐνταῦθα ὅπως σπείρῃ ζιζάνια, ἀλλ' ὅπως ἀναπτύξῃ σχέσεις εἰλικρινεῖς καὶ ἐγκαρδίους μεταξὺ ἀδελφῶν καὶ τέκνων τοῦ αὐτοῦ πατρός, οὓς ἀνθρώπινα πάθη καὶ λυπηρὰ γεγονότα διεχώρισαν. Τοιαύτην μετέρχεται γλῶσσαν ἐν τῇ ποιμαντορικῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ ὁ σεβάσμιος ἀνὴρ τοῦ ὁποίου τὰς ἁγνὰς καὶ εἰλικρινεῖς προθέσεις παρεγνώρισαν, ὡς μὴ ὤφελε καὶ σκαιῶς ἐπετίμησαν, ἐπιλαθόμενοι τῶν ἀρχῶν τῆς φιλοξενίας, ἀγαθοὶ συνάδελφοι, παραχθέντες ἐκ δημοσιεύματος φιλοτεχνηθέντος χάριν διαφημίσεως καὶ φιλοκερδείας, ἵνα μή τι χεῖρον εἴπωμεν. Ὁ νέος τῶν Λατίνων Ἀρχιεπίσκοπος, ἐξ εὐγενοῦς φιλοφροσύνης καὶ ἄκρου φιλελληνισμοῦ ἐδεξιώσατο εὐμενῶς τὸν συντάκτην τοῦ «Σκρίπ» καὶ ἀντήλλαξε μετ' αὐτοῦ σκέψεις τινὰς σχέσιν ἐχούσας πρὸς τὴν ἱερὰν καὶ ἐν πνεύματι θρησκευτικῆς μετριοπαθείας καὶ διαλλαγῆς ἀποστολήν του, ἀλλ' οὐδὲν ἀνεκοίνωσεν ἐξ ὅσων διαστρεβλῶν τὴν ἀλήθειαν, ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ ἐφημερίδι του ὁ εἰρημένος συντάκτης. Εἶνε ψεῦδος ἀχαρακτήριστον τὸ δημοσιευθὲν περὶ ἱδρύσεως δῆθεν σχολῶν χάριν προσηλυτισμοῦ καὶ περὶ τῆς ἀξιώσεως ὅτι διάδοχος Διονυσίου τοῦ Ἀρειοπαγίτου εἶνε μόνος ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῶν Λατίνων, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον δι' ἐπανειλημμένων ἐγκυκλίων ὁ Ἅγιος Πατὴρ ἀπηγόρευσεν ἐντόνως καὶ ῥητῶς πᾶσαν ἀπόπειραν προσηλυτισμοῦ, οὐ παύεται συνιστῶν καὶ παραγγέλων τὴν ἀποφυγὴν παντὸς διαβήματος δυναμένου νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν δυσπιστίαν πρὸς ὁμοθρήσκους ἀδελφούς, διισταμένους ἕνεκα προλήψεων, τὰς ὁποίας ὁ χρόνος εὐχερῶς θέλει ἐκριζώσει. Ἐὰν ἡ ἰδέα τῆς ἑνώσεως τῶν ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ὁποίας φαίνεται πρόθυμος εἰς πᾶσαν ὑποχώρησιν καὶ θυσίαν ὁ γηραιὸς τοῦ Βατικανοῦ ποιμενάρχης, εἶνε χρῆμα δυσκατόρθωτον ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς, οὐδεὶς ἐν τούτοις δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι τὴν ἰδέαν ταύτην διαπνέει πνεῦμα θεῖον καὶ ἐν αὐτῇ πρυτανεύει ὁ ἱερὸς σκοπὸς τῆς ἐνισχύσεως τοῦ χριστιανισμοῦ, παλαίοντος σήμερον κατὰ φοβερῶν πολεμίων καὶ μάλιστα κατὰ τῶν ὑλιστικῶν δοξασιῶν, αἵτινες δυστυχῶς καὶ παρ' ἡμῖν πρὸ πολλοῦ ἤρξαντο ἐμφιλοχωροῦσαι. Εἰς τὸν κηρύσσοντα δὲ τὴν διαλλαγὴν καὶ τὴν ἀγάπην, εἰς τὸν τείνοντα πρῶτον τὴν χεῖρα καὶ ἐπικαλούμενον τὴν ἐκ νέου σύσφιγξιν τῶν ἀδελφικῶν δεσμῶν, οὓς δυσμενεῖς περιστάσεις ἐχαλάρωσαν, δὲν προσήκει τὸ παράπαν ἡ λοίδορος καὶ ὑβριστικὴ γλῶσσα, ἥτινι χρώμεθα, ὑπὸ ἀδικαιολογήτου ἐκτρεπόμενοι πάθους. Δὲν εἶνε βεβαίως ἐπίβουλος καὶ τῶν θείων πολέμιος ὁ θεῖα ἐμπνεύσει φιλοδοξῶν τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χαρὰν τοῦ σύμπαντος κόσμου, ὁ παντὶ σθένει καὶ πάσῃ ἐμμονῇ ἐπιδιώκων τὴν καθαίρεσιν τοῦ βροτολοιγοῦ Ἄρεως, διαλυομένων τῶν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν διαφορῶν διὰ διαιτησίας, ὁ ἐργαζόμενος, τέλος ἀνενδότως ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ἠθικῶν διδαγμάτων καὶ ἀληθειῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Πρὸς τοιοῦτον ἔξοχον ἄνδρα ὀφείλεται μείζων σεβασμός, οἱ δὲ συνδαυλίζοντες ἄνευ λόγου τὸ πῦρ τῆς μισαλλοδοξίας καὶ τῆς διχονοίας μεταξὺ ἀδελφῶν, οὐδὲ τὴν ἐκκλησίαν οὐδὲ τὸ ἔθνος ὑπηρετοῦσιν.

ΔΙΑΦΟΡΑ

— Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην ἐπέστρεψεν ἐκ Πατρῶν ὁ Σεβ. ἡμῶν Ἀρχιεπίσκοπος. Μετὰ διήμερον δὲ ἐνταῦθα διαμονὴν συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ αἰδ. ἱερέως Χρ. Σωμμαρίπα ἀνεχώρησε καὶ πάλιν κατευθυνόμενος εἰς Νάξον, ἔνθα θέλει διατρίψῃ περίπου μίαν ἑβδομάδα.

— Λιφνήδιον ἄγγελμα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διεβίβασεν ἡμῖν τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν ὁ τηλέγραφος, τὸν ἐκ κοιλιακοῦ τύφου θάνατον τοῦ Γραμματέως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως Mgr Holas. Ἕνεκα τούτου ἀνεχώρησε κατεσπευσμένως ἐντεῦθεν ὁ αἰδ. ἱερεὺς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως αἰδ. Ροβέρτος Κολλάρος πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν διατρίβων ἐν Ἀθήναις. Ἡ εἴδησις τοῦ θανάτου τοῦ Mgr. Holas κατέπληξε πάντας.

— Ὁ Σεβασμιώτατος ἡμῶν Ἀρχιεπίσκοπος εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ δι' ἐπισήμου αὐτοῦ ἐγγράφου τοποτηρητὴν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀποστολῆς ἐν Ἑλλάδι τὸν αἰδεσιμώτατον Mgr. M. Ριβέλλην.

Η "ΑΡΜΟΝΙΑ,, ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑι

(*Τακτικοῦ ἡμῶν ἀνταποκριτοῦ*)

Κέρκυρα τῇ 4 Ὀκτωβρίου

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν 29ῃ Σεπτεμβρίου ἐτελεῖτο μετ' ἰδιαζούσης πομπῆς σεμνὴ καὶ συγκινητικὴ ἱεροτελεστία. Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου πανιερωτάτου Εὐαγγελιστοῦ Boni, δύο νεάνιδες Κερκυραῖαι, κατετάσσοντο μεταξὺ τῶν Ἀδελφῶν τῆς Υ. Θ. τοῦ Ἐλέους εἰς ἃς, διὰ τὴν πιστὴν αὐτῶν ἀφιέρωσιν ἐν τῷ ἐνταῦθα παρὰ τοῦ Παν. Ριβέλη ἱδρυθέντι ἐκπαιδευτηρίῳ, σκοπὸν ἔχοντι τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν διάπλασιν τῆς νεότητος, ἡ ἡμετέρα εὐγνωμοσύνη ἔσεται ἀνεξίπηλος.

Τριάκοντα καὶ τέσσαρα ὅλα ἔτη παρῆλθον, ἀφ' ὅτου τοιαύτη τελετὴ δὲν ἔλαβεν χώραν ἐν τῇ Λατινικῇ Μητροπόλει. Εὐκόλως ὅθεν δύναταί τις νὰ φανταασθῇ, οἷα ὑπῆρξεν ἡ συρροὴ ἐν τῷ ἡμετέρῳ Καθεδρικῷ ναῷ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν· αἱ θέσεις κατελήφθησαν ὡς ἐξ ἐφόδου, καὶ ἐν βραχεῖ ὁ ναὸς ἦτο κατάμεστος πλήθους. Ἡ ἱεροτελεστία διεξήχθη ἐν πλήρει τάξει, καὶ ὅτε μετὰ τὴν περιπαθῆ προσλαλιὰν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἐγκωμιάσαντος τὸ ἔξοχον τοῦ μοναχικοῦ βίου μὴ παρασιωπήσαντος δὲ τὰς θυσίας ἃς μεθ' ἑαυτοῦ συνεπάγεται, ὅτε αἱ δόκιμοι διὰ τελευταίαν καὶ πάλιν φορὰν σκεφθεῖσαι τὸ δυσχερὲς βῆμα ὅπερ ἔμελλον νὰ πράξωσιν, ἀφ' ἑαυτῶν κατέθεσαν ἐπὶ τοῦ δίσκου, ὃν ἐκράτει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τὰ κοσμήματα καὶ τὰ ἄνθη δι' ὧν ὡσανεὶ νύμφαι λευχειμονοῦσαι περιεβάλ-

λοντο, καὶ ὑπὸ τοῦ προρρηθέντος διὰ τῆς ψαλίδος ἐκόπη σύστρεμμα ἐκ τῆς κόμης των, οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν παρισταμένων ἐπληρώθησαν δακρύων. Δεχθεῖσαι εἶτα τὴν μέλαιναν καὶ τραχεῖαν ἐσθῆτα ἐπὶ τῶν βραχιόνων, ἀπεσύρθησαν ὅπως ἐπανέλθωσιν ἐνδεδυμέναι αὐτήν, καὶ τὴν κεφαλὴν κεκαλυμμένην διὰ λευκῶν ταινιῶν ἐν' ᾧ τρυφερὰ κοράσια ἔψαλλον τὸν ψαλμὸν «Coeli enarrant».

Μετὰ τὴν ἐπίσημον ἀρχιερατικὴν εὐχήν, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπέθετεν αὐταῖς τὸν λευκὸν πέπλον, ἀποκαλῶν αὐτὰς Ἀδελφὰς «Ἑρμινίαν καὶ Εὐγένειαν». Διαρκούσης τῆς τελετῆς αἱ ὀρφαναὶ τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, συνοδευόμεναι ὑπὸ τῆς δεξιᾶς κλειδοκυμβαλιστρίας Ἀδελφῆς τῆς ἱερᾶς Καρδίας, ἔψαλλον ἡδέως περιπαθῆ θρησκευτικὰ ἄσματα, ἅτινα ἀνύφουν πᾶσαν εὐαίσθητον καρδίαν εἰς μᾶλλον αἰθερίους σφαίρας ἀνυψοῦντα αὐτὴν εἰς τὰς εὐδίας χώρας τοῦ Ἀπείρου.

Ἡ Α. Π. ἐτόνισεν εἶτα τὸ «Te deum» δέσμενον τοῦ Κυρίου, ὅπως ἐκ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς οὐρανίας Ἱερουσαλὴμ ἀξιωθῇ νὰ ἐπισφραγίσῃ ὅσα παρ' ἡμῖν ἐξετέλεσε, λέγων διὰ τῆς δεήσεως «Pro gratiarum actione».

Φ. Δ. Μ.

Ο ΝΕΟΣ ΝΑΟΣ ΤΩΝ ΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

Ἡ κατάθεσις τοῦ θεμελίου λίθου.

Ἡ ἀξιότιμος συνάδελφος ὁ «Νεολόγος» Πατρῶν ὡς ἑξῆς περιγράφει τὴν γενομένην ταύτην τελετήν:

Ἡ τελετὴ τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ ἀνεγερθησομένου νέου ναοῦ τῶν καθολικῶν, ὑπῆρξεν ἀνάλογος πρὸς τὴν ἐνδόμυχον τῶν καθολικῶν χαρὰν καὶ πρὸς τὴν ἀβροφροσύνην τῶν ἡμετέρων Ἀρχῶν, μεθ' ἧς ἀπεδέχθησαν τὴν πρόσκλησιν τοῦ Σ. Ἀρχιεπισκόπου τῶν καθολικῶν τοῦ νὰ παραστῶσιν εἰς τὴν τελετήν, ἥτις οὕτω προσέλαβε χαρακτῆρα ἐπισημότερον.

Οἱ καθολικοὶ ἅπαντες πρῶτοι ἔσπευσαν νὰ προσέλθωσι εἰς τὸν τόπον τῆς τελετῆς σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, διὰ τοῦτο καὶ ὅλη ἡ μέχρις Ἁγίου Ἀλεξίου ὁδὸς ἦτο διαρκῶς ὑπερπληρωμένη πιστῶν τοῦ Πάπα προσερχομένων ἀδιακόπως ἀναμίξ μετὰ τοῦ πολλοῦ καὶ ποικίλου πλήθους ἐκ τῶν ἡμετέρων. Τὸ πλῆθος τοῦτο ἀπὸ τῆς $10^1/_2$ διέσχιζον διαρκῶς ἅμαξαι φέρουσαι διαδοχικῶς τοὺς ἐπισήμους προσκεκλημένους, οἵτινες δὲν ἦσαν ὀλίγοι.

Ἡ τελετὴ θὰ ἐγίνετο ἐπὶ μικρᾶς ἐξέδρας διεσκευασμένης πρὸς τοῦτο καταλλήλως. Πρὸς τὸ ἀνατολικὸν αὐτῆς μέρος ἦν ἀνηρτημένος ἀπὸ τριῶν δοκῶν ὁ θεμέλιος λίθος ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἔχαινεν ἀνοικτὸν τὸ ἔδαφος, εἰς ὃ θὰ ἐρρίπτετο. Εἰς τὸ βάθος τῆς ἐξέδρας ἀνήρτητο ἡ εἰκὼν τοῦ ἀνεγερθησομένου ναοῦ εἰς μέγα σχῆμα καὶ τὰ βλέμματα ὅλων ἐκεῖ πρῶτον στρέφονται. Ἡ εἰκὼν ἐκπλήττει πάντας διότι ἐκ ταύτης φαίνεται ὅλον τὸ μεγαλεῖον τοῦ νέου ναοῦ, οὗτινος τὸ σχέδιον εἶναι σχεδὸν ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ ἐν Ρώμῃ μεγάλου ναοῦ τοῦ Ἁγ. Πέτρου. Ἐκεῖθεν παραμένει τὸ μουσικὸν σῶμα τῆς καθολικῆς παροικίας μὲ τοὺς μικροὺς μικροὺς μαθητὰς κύκλῳ τοῦ διδασκάλου των, κ. Γιακουίντου, ἐντεῦθεν δὲ ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν καθολικῶν κ. Πάσκουας, ὁ Δ. Π. Βιτάλης καὶ ὁ ἰδιαίτερος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου γραμματεὺς κ. Μάμμος ὑποδέχονται τοὺς προσκεκλημένους. Εἰς τὸ μέσον τῆς ἐξέδρας ἦν τοποθετημένη τράπεζα, ἐφ' ἧς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον χρυσοῦς σταυρὸς καὶ τέσσαραι λαμπάδες παρ' αὐτὴν δὲ τέσσαρες τέσσαρες μικροὶ νέοι κρατοῦντες τὰ ἱερὰ ἄμφια τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Μεταξὺ τῶν πρώτων προσῆλθεν ὁ νέος Δήμαρχος κ. Κανακάρης καὶ μετ' αὐτὸν ὁ δήμαρχος κ. Κοντογούρης, ὁ κ. Φρούραρχος, ὁ κ. Νομάρχης, ὕστερον ὁ κ. Διευθυντὴς τῆς Νομαρχίας, ὁ κ. Παπασπύρου ὡς Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας. Ἐκ τῶν προξένων τῶν ξένων δυνάμεων, ὁ τῆς Γαλλίας, ὁ τῆς Ἀγγλίας, ὁ τῆς Γερμανίας, ὁ τῆς Αὐστρίας, ὁ τῆς Ἰταλίας καὶ ὁ τοῦ Βελγίου. Ἐκ τῶν βουλευτῶν τῆς ἐπαρχίας μας παρέστησαν ὁ κ. Γεροκωστόπουλος μετὰ τοῦ κ. Κουμανιώτου, πρὸς δὲ ὁ κ. Ἀντωνόπουλος. Ἐπίσης προσῆλθεν ὁ κ. Κορύλλος, ὡς πρόεδρος τοῦ Παναχαϊκοῦ, ὅστις καὶ ἀντήλλαξε θερμὴν χειραψίαν μετὰ τοῦ κ. Κανακάρη.

Οἱ προσκεκλημμένοι καταλαμβάνουσι τὰς θέσεις των. Μία θέσις ἔμενε κενή, ἡ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ οἰκοπέδου, ἐφ' οὗ θὰ ἀνεγερθῇ ὁ ναός, κ. Ἀνδρικοπούλου. Ἀλλὰ καὶ ὁ κ. Ἀνδρικόπουλος προσῆλθε βραδύτερον κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἱεροτελεστίας δικαιολογηθείσης τῆς ἐπὶ μακρὸν ἀπουσίας του ἕνεκα τῆς ἀσθενείας τοῦ θείου του κ. Ἀναστασίου Μπουκαούρη.

Οὕτως ἦσαν παρόντες ἅπαντες οἱ προσκεκλημένοι ὅτε μετ' ὀλίγον ἡ μουσικὴ τῶν καθολικῶν ἀνακρούει τὸν Παπικὸν ὕμνον ἐνῷ συγχρόνως πανταχόθεν ἀποκαλύπτονται πάντες, ἤρχετο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἀφοῦ ἀντήλλαξεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος φιλόφρονα χαιρετισμὸν μετὰ τῶν προσκεκλημένων ἐνεδύθη τὴν ἐπισκοπικὴν στολὴν καὶ ἤρξατο τῆς ἱεροτελεστίας ἐν μέσῳ τοῦ καθολικοῦ κλήρου ἥτις ἐγένετο ἐν πάσῃ κατανυκτικότητι. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἱεροτελεστίας τὸ πλῆθος τῶν συνηγμένων ἐκεῖ συνωθεῖται περὶ τὴν ἐξέδραν, ἥτις δονεῖται ἐξ ἄλλου διαρκῶς ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐπ' αὐτῆς.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν εὐχῶν ὁ ἀρχιεπίσκοπος γράφει ἐπὶ τεμαχίου χάρτου τὴν ἡμέραν τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου καὶ τὸν χάρτην τοῦτον μετὰ χρυσοῦ παπικοῦ νομίσματος ἐναποθέτει ἐντὸς τοῦ λίθου διατρυπημένον εἰς τὸ κέντρον καὶ ἀφοῦ ἐσφραγίσθη ἡ ὀπὴ κατετέθη ὁ λίθος εὐλογοῦντος καὶ ἁγιάζοντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ λίθου ἀνέκρουσε πάλιν ἡ μουσικὴ τὸν παπικὸν ὕμνον, μεθ' ὃ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπήγγειλεν ἀπὸ τῆς ἕδρας του πρὸς τοὺς δυτικοὺς λόγον κατάλληλον πρὸς τῇ γενομένῃ τελετῇ. Καὶ ἡ τελετὴ ἔληξε μὲ τὸν Ἑλληνικὸν ὕμνον.

Οἱ προσκεκλημένοι ἀπῆλθον εἶτα παρερχόμενοι πρὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ χαιρετῶντες αὐτὸν κατόπιν συστάσεως τοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου κ. Πάσκουα ἱσταμένου πρὸς τοῦτο παρὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τῆς χθὲς ἐν τῷ ναῷ τῶν καθολικῶν περὶ τοὺς πεντακόσιοι ἐκ τούτων μετέβησαν ἐν σώματι παρὰ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ των καὶ τὸν παρεκάλεσαν θερμῶς νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἐντεῦθεν μετάθεσιν τοῦ ἐφημερίου Δ. Π. Βιτάλη τὸν ὁποῖον εἶπον, ἀναγνωρίζουσιν ὡς πατρικὸν προστάτην. Τὰς αὐτὰς παρακλήσεις καὶ θερμοτέρας ἀπηύθηναν τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ πλεῖσται τῶν γυναικῶν τῶν καθολικῶν μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ θεμελίου λίθου ἐκλιπαροῦσαι καὶ αὐταὶ τὴν ἀναστολὴν τῆς μεταθέσεως.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὅστις ἀπὸ τῆς ἐν Ρώμῃ ἀκόμη διαμονῆς του παρακολουθῶν τὴν χρηστὴν πορείαν ἐν τῷ ἀξιώματί του τοῦ Δ. Π. Βιτάλη ἔκρινε νὰ τὸν τιμήσῃ διὰ προαγωγῆς καμφθεὶς ὑπὸ τὰς ἱκεσίας τῶν πιστῶν του ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἀναστείλῃ τὴν προαγωγὴν ταύτην. Ὁ Δ. Π. Βιτάλης εὐγνωμονῶν διὰ τὴν ἔνδειξιν τόσων αἰσθημάτων ἠναγκάσθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν νέαν ἀπόφασιν τοῦ ἀρχιεπισκόπου καίτοι ἡ προαγωγὴ τῷ ἔδιδε θέσιν τιμητικωτέραν.

Τί δύνανται τώρα νὰ εἴπωσιν ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐκ λόγων γνωστῶν εἰς αὐτοὺς μόνον, διέδοσαν ὅτι ὁ κ. Βιτάλης προήχθη διὰ ν' ἀπομακρυνθῇ ἐντεῦθεν;

Η "ΑΡΜΟΝΙΑ,, ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ

Τακτικοῦ ἡμῶν ἀνταποκριτοῦ.

Ὡς ἐν προηγουμένῃ μου ἀνταποκρίσει ἔγραφον, τυγχάνει γνωστὸν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς ***Ἁρμονίας***, ὅτι ἡ Ἱερὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως σύνοδος ἀνέθηκε πρὸ μηνῶν τινων εἰς ἐπιτροπὴν ἐκ τριῶν μελῶν, τὴν ἐντολὴν ὅπως συντάξωσιν ἐγκύκλιον εἰς ἀπάντησιν ἐκείνης τοῦ Ἄκρου Ἀρχιερέως Ῥώμης Λέοντος ΙΓ'. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, ἧς κύριον μέλος εἶναι ὁ Ἀρχιμανδρίτης Καραβαγγέλης εὑρίσκεται πρὸς τὸ τέρμα τῶν ἐργασιῶν της. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐν τούτοις ἀνέθηκε τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ ἔργου τούτου καὶ εἰς δευτέραν τινα ἐπιτροπήν, ἥτις, ὡς λέγεται,

συνίσταται ἐκ τῶν Μητροπολιτῶν Σμύρνης, Φιλαδελφείας καὶ Νικομηδείας.

Κατὰ τὰς ἐφημερίδας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὰς ἐντοπίους ἡ ἐγκύκλιος αὕτη πρόκειται νὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος πρὸς τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου.

* *
*

Τὸ «*Ἐθνικὸν Πρακτορεῖον*» ἵδρυσεν ἐνταῦθα ὑποπρακτορεῖον σκοπὸν ἔχον τὴν ἵδρυσιν νέας καθημερινῆς ἐφημερίδος πληρουμένης καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τηλεγραφικῶν εἰδήσεων, πολιτικῶν καὶ ἐμπορικῶν. Μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης μέγας εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγγραφέντων συνδρομητῶν. Εἰς τὸ πρακτορεῖον τοῦτο εὐχόμεθα πᾶσαν ἐπιτυχίαν καὶ πρόοδον, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ πρόκειται νὰ ἀναπληρώσῃ ἔλλειψιν ὁσημέραι καθισταμένην ἐπαισθητοτέραν ὡς ἐκ τοῦ μεγίστου τῆς πόλεως ἡμῶν ἐμπορίου.

* *
*

Αἱ ἐργασίαι τῆς μεγεθύνσεως καὶ ἐξωραΐσεως τῆς ἐκκλησίας τῶν αἰδ. πατέρων Καπουκίνων, ἀφιερωμένης εἰς τὸν Ἅγιον Πολύκαρπον, εὑρίσκονται ἐν τῷ τελειοῦσθαι. Ἐντὸς ὀλίγου ὅθεν θὰ λάβῃ χώραν μεγαλοπρεπὴς τελετή. Καθ' ἃς ἔχομεν ἐνταῦθα εἰδήσεις, λέγεται ὅτι ἡ Α. Π. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Γαετᾶνος Δὲ Ἄγελις καὶ ἡ Α. Π. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας Εὐαγγελιστὴς Μπόνης θέλουσι τιμήσῃ διὰ τῆς παρουσίας των τὴν ὡραίαν ταύτην τελετήν.

Σμυρναῖος.

ΑΙ ΝΕΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ...

ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΣ

Ἡ ἔν τισιν ἐφημερίσιν ἀνάγνωσις τῶν νέων ἑρμηνειῶν, ἃς οἱ σύγχρονοι διδάσκαλοι καὶ προφῆται ἀνευρίσκουσιν ἐν τῇ Ἀποκαλύψει τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου, σχετικῶς πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ ***Σκρὶπ*** ἀνακινηθὲν ζήτημα τῆς ***ἑμώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν***, προξενεῖ τῇ ἀληθείᾳ, τὴν ἱλαρότητα καὶ τὸ μειδίαμα. Εἶναι τοσοῦτον χονδροειδεῖς ὥστε ἀδυνατεῖ τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐξῆλθον τοῦ στόματος ἐκείνων οὓς τὸ ***Σκρὶπ*** ἐθεώρησεν ***ὡς κορυφαίους*** καὶ ὧν τὴν γνώμην ἐξητήσατο! Ὀφείλουσι τῇ ἀληθείᾳ ***οἱ κορυφαῖοι οὗτοι*** νὰ γνωρίζωσιν ὅτι αἱ ῥυπαρότητες αὗται οὐδόλως συναντῶνται ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς συγγράμμασι τῶν παρωχημένων ἐποχῶν, ἀλλὰ ***τὸ πρῶτον*** ἐχαλκεύθησαν καὶ χαλκευθεῖσαι εἰσήχθησαν ὑπὸ τοῦ νέου ἐκείνου διδασκάλου καὶ προφήτου, οἷος ὑπῆρξεν ὁ ἁγὸς καὶ ἄμωμος ***Μαρτῖνος Λούθηρος***!!

Φαίνεται ὄντως ὅτι οἱ νέοι οὗτοι προφῆται καὶ ***ἀποκαλυπταὶ*** ἄγονται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος καὶ ἐν τῇ αὐτῇ μὲ τὸν Λούθηρον χορείᾳ εἰσὶν κατατακτέοι.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ ἡμᾶς τοὺς καθολικοὺς οἱ λίβελλοι οὗτοι ***οὔτε κρύο οὔτε ζέστη μᾶς κάμνουν***· ἀφ' ἑτέρου ὅμως τί περὶ ἡμῶν ἤθελε λεχθῇ ἐὰν ἠθέλομεν ἐπιχειρήσῃ νὰ ἀντεπεξέλθωμεν κατὰ τῶν ἀνιέρων τούτων δημοσιευμάτων—καὶ ὑπάρχει πρὸς τοῦτο ὕλη ἀρκετὴ — διὰ τῶν αὐτῶν ὕβρεων καὶ σκωμμάτων, ἅτινα οὗτοι καθ' ἡμῶν ἐκτοξεύουσι;

Αἱ ἐφημερίδες αὗται — καὶ τοῦτο εἶναι γεγονὸς — καίτοι ἐμπνέονται πρὸς δημοσίευσιν τοιούτων βλακωδῶν δημοσιευμάτων μᾶλλον ἐξ ἔρωτος πρὸς τὴν πενταρολογίαν ἢ ὑπὸ φανατισμοῦ καὶ μνησικακίας ὤφειλον ἐν τούτοις νὰ γνωρίζωσι τὸ τόσον δημῶδες λόγιον: ***Πᾶς προφήτης μετὰ Χριστόν*** . . . . . .

(***Ἀφιεροῦται τῷ Ἀποστόλῳ Μακράκῃ καὶ τοῖς ὀπαδοῖς αὐτοῦ.***

Ὥρα Σκρὶπ 22 7βρίου ἀρ. 20.)

Η ΥΠΕΡΟΧΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΩΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Αἰῶνας πρότερον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Α'.

«Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσῃ τὴν ὁδόν σου, ἔμπροσθέν σου» (Μαλαχίας Γ'. 1).

«Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους Αὐτοῦ» (Ἠσαΐας Μ'. 3).

Ταῦτα εἰ καὶ προειρημένα ὑπὸ τῶν Προφητῶν, ὡς καὶ οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταὶ ἀναφέρουσι, κυρίως περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ὃν ἡ προαιώνιος βουλὴ τοῦ Ὑψίστου προώρισε καὶ Πρόδρομον τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅμως ὁ μελετῶν κατὰ ταῦτα καὶ τὰς ἐκ τοῦ πατρῴου Ἑλληνισμοῦ πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν ἐξυπηρετήσεις, πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως γενομένας καὶ ἱστορικῶς ὀνομαστὶ ἀναφερομένας, δὲν ἐδύνατο νὰ θεωρήσῃ αὐτὰς ὡς τυχαίως καὶ αὐτομάτως τελουμένας.

Καὶ τῇ ἀληθείᾳ, ὁ πατρῷος Ἑλληνισμός, οὐ μόνον ὡς προπαρασκευαστὴς τῶν μελλουσῶν τῆς Θείας Προνοίας βουλῶν ἐκτελέσεως, πρὸς σωτηρίαν τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου, πόρρωθεν, αἰῶνας πρότερον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, κατασκευάζων καὶ ἑτοιμάζων τὴν ὁδὸν τῆς Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, διετέλεσεν, ἐπεκτείναντος τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου διὰ τῶν νικηφόρων αὐτοῦ ὅπλων καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολὴν τὸν Ἑλληνισμὸν καὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ—ἐλθόντος τοῦ πληρώματος τοῦ χρόνου — ἐμφανίσει καὶ διαδόσει τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὸν Κόσμον, γέγονεν ἐπίσης ὁ ἐξόχως καὶ πιστῶς ἐξυπηρετῶν εἰς Αὐτὸν παρὼν Πρόδρομος, καὶ διὰ τῆς προνομιούχου αὐτοῦ Θεσπεσίας φιλολογίας. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ, τίς ὁ ἀμφισβητῶν, ὅτι αὕτη ἡ τοῦ Ἑλληνισμοῦ γλῶσσα ἐν αὐτῇ τῇ δημιουργήσει αὐτῆς, δὲν ἦτο προωρισμένη ἄνωθεν, ἵνα εἰς αὐτὴν πρωτοτύπως συγγραφῇ ἅπασα σχεδὸν ἡ Καινὴ Διαθήκη; ὡς καὶ ἐγένετο! Καθὼς καὶ εἰς αὐτὴν ἔχει μεταφρασθῇ πρωτίστως ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἐκ τοῦ ἑβραϊκοῦ κειμένου, ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου διατάξαντος, περὶ ὧν κατωτέρω ἐκτενέστερον.

Ἐν ἀρχῇ δὲ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπίσης ἡ οὐρανία αὕτη τοῦ Ἑλληνισμοῦ γλῶσσα ὡς μόνη ἁρμοδιωτέρα, ἵνα δι' αὐτῆς μόνης ὁρισθῶσιν οἱ πρωτότυποι ὅροι τῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑψίστων καὶ σωτηρίων ἀντικειμένων, καὶ τούτων δι' ἑλληνικῶν μόνον ὀνομάτων αὐτῶν ἐν πρώτοις διδαχθέντων καὶ γνωστῶν γενομένων παρ' ἅπασι τοῖς χριστιανισθεῖσιν ἔθνεσι, καὶ μετ' αὐτῶν τῶν ἑλληνιστὶ ὀνομάτων αὐτῶν ἀναλλοιώτως σωζομένων καὶ σεβαζομένων εἰς ὅλας τὰς ἐθνικὰς γλώσσας τοῦ σύμπαντος κόσμου, μέχρι τῆς σήμερον, καὶ μετ' αὐτῶν δὲ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ἀκεραίως!

Τὰ σωτήρια δὲ καὶ ὕψιστα ἀντικείμενα ταῦτα ἐκ τῶν πολλοτάτων ὀλίγιστά εἰσι τὰ ἑξῆς:

Evangelium, Ecclesia, Baptisma, Chrisma, Eucharistia, Litania, Liturgia, Episcopus, Presbyter, Catholicus, Angelus, Diabolus, Schismaticus, Apostolus, Baptistae, Profeta, Patriarcha, Monacha, Eremita . . . πρὸς δὲ καὶ αὐτὴ ἡ ἐξελληνισθεῖσα καὶ κατ' ὄνομα τῶν Ἑβραίων Pentecostae, καὶ πλεῖστα ὅσα τοιαῦτα ὡς καὶ Epiphania, Symbolum, Mysteria, Paracletus, Antiphona ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Ἑλληνοχριστιανισμοῦ, περὶ ὧν κατωτέρω ἔσεται λόγος ἀναλυτικώτερος.

Β'.

Τοιαύτας δέ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, μόνον διὰ τῆς Θεσπεσίας γλώσσης, ἐξυπηρετήσεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὸν Χριστιανισμόν, μελετῶν τις καὶ ἐρευνῶν μετ' ἐπιστασίας, φθάνει εἰς τὸ συμπέρασμα εὔτολμον μὲν ἴσως, φυσικῶς ὅμως ἐξαγόμενον ἐκ τῶν πειστικωτέρων ἀποδείξεων, ἐφ' ᾧπερ καὶ θαυμάζων ἐρωτᾷ: Μήπως ἡ προαιώνιος βουλὴ τοῦ Ὑψίστου ἡ προορίσασα Πρόδρομον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἰωάννην τὸν τοῦ Ζαχαρίου, προώρισε καὶ τὸν πατρῷον Ἑλληνισμὸν Πρόδρομον τοῦ Χριστιανισμοῦ;

Ἴδωμεν τοίνυν ἐκ τῆς ἐρεύνης καὶ μελέτης τὰς ἀποδείξεις κατωτέρω.

Γ'.

Περὶ μὲν τοῦ Προδρόμου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀφίεται, ἵνα εἴπωσιν ἡμῖν οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος Ἱεροφάνται· τίνι τρόπῳ δηλονότι ὁ ἀπεσταλμένος οὗτος ἔνσαρκος ἅγ-

γελος πρὸ προσώπου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ κατεσκεύασε τὴν ὁδὸν Αὐτοῦ· καὶ τίνι τρόπῳ καὶ ὡς φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκήρυττε τοῖς λαοῖς: «ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους Αὐτοῦ.» Ὅτε δὲ εἶδε τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, πῶς δεικνύων Αὐτὸν τοῖς λαοῖς ἐκήρυττε λέγων: «Ἴδε, ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» καὶ πῶς ἐμαρτύρει περὶ Αὐτοῦ λέγων· «ὅτι τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' Αὐτόν».

Ἐγὼ δέ, ἀξιότιμε κύριε Διευθυντά, παρακαλῶ ὑμᾶς, ὅπως φιλοξενήσητε εἰς τὰς ἀριτίμους στήλας τῆς ἐγκρίτου ὑμετέρας ἐναρμονίου «Ἁρμονίας», τοὺς αὐτοσχεδίους στοχασμούς μου περὶ τοῦ πατρῴου ἑλληνισμοῦ τοῦ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα Προδρόμου τοῦ Χριστιανισμοῦ, πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ἐξυπηρετήσαντος εἰς Αὐτόν, καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὁπόθι κοιτὶς τοῦ ἀνθρώπου, ὁπόθεν σκότος καὶ ἐρημία τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τοῦ φωτισμοῦ, ἕνεκα τῆς ἐκ τῆς Θείας χάριτος καταπτώσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἐξηπλώθησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν Γῆν, καὶ ὁπόθεν ἐπὶ τέλους ὁ Χριστιανισμός, τὸ φῶς τὸ ἀίδιον τὸ ἀληθινὸν τὸ φωτίζον καὶ ἁγιάζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, σωτηρίως ἔλαμψεν εἰς ὅλην τὴν ὑφήλιον.

Δ'.

Δὲν πρόκειται βεβαίως ἐνταῦθα περὶ τοῦ ὁρισμοῦ: Τί ἐστιν ὁ Ἑλληνισμός; Καθὸ πασίγνωστος ὅλως καθ' ὅλον τὸν σύμπαντα κόσμον, ὡς παγκοσμίως ἐγκωμιάζοντες αὐτὸν ἀπεφθέγξαντο, οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ πλεῖστοι φιλέλληνες ἔγκριτοι καὶ μεγάλης ἐπιστημότητος ἄνδρες, ἐπαξίως καλοῦντες τὸν Ἑλληνισμόν: πρωτότυπον διερμηνέα τοῦ φυσικοῦ λόγου καὶ προκάθεδρον καθηγητὴν τοῦ δημοσίου δικαίου κατὰ τὸν ἕκτον καὶ ἕβδομον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα, ὁπότε ἀκμαῖος ὁ πατρῷος Ἑλληνισμὸς εἰργάζετο διαφοροτρόπως ὑπὲρ ἀνθρωπισμοῦ καὶ ἐξελληνισμοῦ, τοὐτέστιν ἐκπολιτισμοῦ τῶν ἀπωτέρων ἐθνῶν, καὶ δι' ἑλληνικῶν ἀποικιῶν εἰς τὰ διάφορα, ὀνομαστὶ ἀναφερόμενα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἱστορίᾳ, μέρη τῆς οἰκουμένης, ὁπότε ὡς τέλειος ἀνὴρ ὁ Ἑλληνισμὸς ἐνήργει καὶ κατώρθου τὰ θαυμάσια ἡρωικὰ ἔργα ὑπὲρ ἐκπολιτισμοῦ τῶν συγχρόνων λαῶν καὶ ἐθνῶν τὸν νήδυμον εἰσέτι ὕπνον, ὡς ἐν τῇ βρεφικῇ αὐτῶν ἡλικίᾳ, καθευδόντων! Αὐτὸς πρῶτος μετὰ τὸν πρῶτον τῆς ἐπαγγελίας νόμον, τὸν διὰ Μωϋσέως εἰς τὸν Ἰσραηλίτην τότε προνομιοῦχον λαόν, δοθέντα, τὰς πρώτας διέσεισε τῆς πολυθείας βάσεις, δι' ὅσων ἐδίδαξε πρὸς τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ὑψηλῶν τῆς ἠθικῆς ἀρχῶν καὶ μεταφυσικῶν τοῦ Ἀπολύτου Ἰδεῶν, ἐν τῇ διαλεκτικῇ τοῦ Σωκράτους Σχολῇ καὶ τῇ Πλάτωνος Ἀκαδημίᾳ, ἀγηράτων προγόνων καὶ Οἰκουμενικῶν Διδασκάλων τῆς πνευματικῆς τῶν ἀδελφῶν λαῶν οἰκογενείας.

Ε'.

Ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν μοὶ ἐπιτρέπει οὔτε τοῦ χρόνου, οὔτε τοῦ χώρου τὸ στενόν, ἵνα ἐπεκτείνω τὸν λόγον. Δὲν δύναμαι ὅμως καὶ νὰ παραλείψω ἐπιβαλλόμενος τὸ ἑξῆς: ὅτι ὁ πατρῷος Ἑλληνισμὸς ὑπερεῖχε, κατά τε τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν σοφίαν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς ὠφελίμους γνώσεις καὶ ὑγιεῖς ἀρχάς, καὶ αὐτὰ τὰ ἀκμαίως διατελοῦντα τότε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἔθνη, εἰς τοῦτο οὐδεὶς ὁ ἀντιλέγων· καθότι ὁμολογεῖται παρ' ἅπασιν, ὅτι, οἱ ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἑστίᾳ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς σοφίας ἁπάσης σπουδάζοντες τότε ξένοι μαθηταί, ἐγίνοντο διδάσκαλοι εἰς τὰ ἔθνη αὐτῶν, ὡς λέγει καὶ ὁ σοφὸς Ἰσοκράτης· καθότι ὁ Ἑλληνισμὸς ἀείποτε εἶχε τὴν Ἡγεμονείαν τῆς σοφίας καὶ τῆς λοιπῆς ἐπιστήμης, παρὰ πάντα τὰ ἔθνη. Μάλιστα δὲ καθ' ὃν καιρὸν ἡ δημοκρατικὴ καὶ ἡ καισαρικὴ κοσμοκρατορία τῆς Ῥώμης ἀκμαίως διετέλει ἐπὶ τῆς Γῆς, καὶ τότε σχεδὸν ὅλοι ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων καὶ πλέον πεπαιδευμένων ἀριστοκρατῶν Ῥωμαίων, οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν τελειοποίησιν αὐτῶν διὰ τῆς τοῦ ὑπερέχοντος Ἑλληνισμοῦ σοφίας καὶ ἐπιστήμης, προσήρχοντο γηθοσύνως ἐκ τῆς κοσμοκρατούσης κραταιᾶς Ῥώμης εἰς τὴν ἑστίαν τῶν φώτων εἰς τὰς κλεινὰς Ἀθήνας, ὡς αἱ διψαλέαι ἔλαφοι ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, ὅπως ἐνταῦθα τελειοποιηθῶσι διὰ τῆς, οὕτως εἰπεῖν, μοναρχούσης ἐπὶ τῆς Οἰκουμένης Ἑλληνικῆς σοφίας καὶ τῆς λοιπῆς ἐπιστήμης τῆς καὶ τὰ ἐλλείποντα καὶ αὐτῶν τῶν κοσμοκρατούντων ἀριστοκρατικωτάτων Ῥωμαίων ἀναπληρούσης.

[Ἕπεται συνέχεια]

Ἐν Τσαρνηδίοις Νάξου. Ὀκτώβριος 1895.

Ν. Ἀναγνωστόπουλος

SILVIO PELLICO

ΑΙ ΦΥΛΑΚΑΙ ΜΟΥ

ΚΕΦ. XLIV

Ὁ Ὀκτώβριος ἐπανέφερε δι' ἐμὲ τὴν σκληροτέραν ἐπέτειον. Εἶχον συλληφθῇ τὴν 13 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους. Λυπηραί τινες ἀναμνήσεις ἐπανήρχοντο εἰς τὸν νοῦν μου κατὰ τὸν ὀλέθριον τοῦτον μῆνα. Δύο ἔτη πρότερον, κατ' Ὀκτώβριον, ἐπνίγη τυχαίως ἐν τῷ Ἰσκίνῳ, ἄνθρωπός τις ἄξιος, ὃν ἐξετίμουν πολύ. Τρία ἔτη πρότερον, κατ' Ὀκτώβριον, ἐφονεύθη ἀκουσίως δι' ὅπλου ὁ Ὀδοὰρ Βοῖς, νέος, ὃν ἠγάπων ὡς υἱόν μου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πρώτης νεότητός μου, πάντοτε κατ' Ὀκτώβριον, ἑτέρα μεγάλη συμφορὰ μοὶ ἐπῆλθε.

Ἂν καὶ δὲν εἶμαι προληπτικός, ἡ ὀλεθρία συνάντησις κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα τόσων φρικωδῶν ἀναμνήσεων μὲ καθίστα μελαγχολικόν,

Συνομιλῶν ἐκ τοῦ παραθύρου μου μὲ τὰ μικρὰ ἐκεῖνα παιδία καὶ τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ συντρόφους μου, προσεποιούμην τὸν εὔθυμον· ἀλλὰ μολις ἔστρεφον πρὸς τὸ ἄντρον μου, ἀνέκφραστον βάρος λύπης ἐπίεζεν ὡς μόλυβδος τὴν ψυχήν μου.

Ἐλάμβανον τὴν γραφίδα ὅπως συνθέσω στίχους τινὰς ἢ ἀσχοληθῶ εἴς τι ἔργον φιλολογικόν, ἀλλὰ δύναμις ἀκαταμάχητος ἐφαίνετο ἀναγκάζουσά με νὰ γράφω ἄλλο τι. Καὶ τί ἦτο τοῦτο; μακρὰς ἐπιστολάς, ἃς δὲν ἠδυνάμην ν' ἀποστείλω· μακρὰς ἐπιστολὰς εἰς τὴν φιλτάτην οἰκογένειάν μου, ἐν ταῖς ὁποίαις ἀφιέρουν ὅλην μου τὴν καρδίαν· τὰς ἔγραφον ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ εἶτα τὰς ἔξεον. Ἦσαν θερμόταται ἐκφράσεις τρυφερότητος, ἀναμνήσεις τῆς εὐτυχίας, ἣν εἶχον ἀπολαύσει πλησίον τῶν γονέων μου, πλησίον τῶν ἀδελφῶν μου τόσον ἀγαθῶν τόσον προσφιλῶν. Ἡ λύπη, ἣν ἠσθανόμην ἐκ τῆς στερήσεως αὐτῶν, μοὶ ἐνέπνεεν ἀπειρίαν λυπηρῶν πραγμάτων. Ἂν καὶ ἔγραφον ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας, μοὶ ἀπέμενον καὶ πάλιν νέα αἰσθήματα νὰ ἐκφράσω.

Ἐπρόκειτο ὑπὸ νέον τύπον, νὰ συντάξω ἐκ νέου τὴν βιογραφίαν μου καὶ νὰ λικνισθῶ ὑπὸ φαντασιωδῶν φαινομένων διὰ τῆς ζωγραφικῆς τοῦ παρελθόντος· ἐπρόκειτο ν' ἀναγκασθῶ νὰ προσηλώσω τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τῶν εὐτυχῶν ἡμερῶν, αἵτινες δὲν ὑφίσταντο πλέον. Ἀλλά, ὦ Θεέ μου! ποσάκις, ἀφοῦ ἐχάρασσον ἐν ζωηροτάτῳ σχεδίῳ μίαν περίοδον τοῦ ὡραιοτέρου χρόνου τῆς ζωῆς μου, ἀφοῦ ἐμέθουν τὴν φαντασίαν μου μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ νομίζω ὅτι εὑρίσκομαι ἀκόμη μετὰ τῶν προσώπων μεθ' ὧν συνωμίλουν, ἀναπολῶν αἴφνης τὸ παρόν, ἡ γραφὶς ἐξέφευγε τῶν χειρῶν καὶ ἐρρίγουν ἐκ τρόμου! Αὗται ἦσαν ἀληθῶς στιγμαὶ φοβεραί! Εἶχον πολλὰς τοιαύτας διέλθει, οὐδέποτε ὅμως μετὰ κραυγῶν ἀπελπισίας ὁμοίων πρὸς ἐκείνας, αἵτινες τότε μὲ προσέβαλον.

Ἀπέδιδον τὴν ἀπελπισίαν ταύτην καὶ τὰς φοβερὰς ἀγωνίας εἰς τὴν μεγίστην συγκίνησιν τῶν αἰσθημάτων μου, διεγερθέντων διὰ τοῦ ἐν εἴδει ἐπιστολῆς τύπου, ὃν ἔδιδον εἰς τὰ γραπτὰ ταῦτα καὶ εἰς τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ τὰ ἀπευθύνω εἰς πρόσωπα τόσον ἀγαπητά.

Ἠθέλησα νὰ πράξω ἄλλως, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσα· ἠθέλησα νὰ ἐγκαταλείψω τοὐλάχιστον τὸν ἐν εἴδει ἐπιστολῆς τύπον, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἠδυνήθην. Ἔλαβον τὴν γραφίδα καὶ ἤρχισα νὰ γράφω· ὅ,τι ἐξήρχετο τῆς γραφίδος μου ἦτο πάντοτε ἐπιστολὴ πλήρης τρυφερότητος καὶ λύπης.

—Δὲν εἶμαι κύριος τῆς θελήσεώς μου; ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν τότε. Ἡ ἀνάγκη αὕτη, ἥτις μὲ ὠθεῖ νὰ πράττω ὅ,τι δὲν ἐπιθυμῶ εἶνε λοιπὸν ἀποτέλεσμα διαταράξεως τοῦ ἐγκεφάλου μου; Ἄλλοτε τοῦτο δὲν μοὶ ἐπήρχετο. Τὸ πρᾶγμα ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ κατὰ τὰς πρώτας τῆς κρατήσεώς μου ἡμέρας· ἀλλὰ τώρα, ὅτε ὁ βίος τῆς φυλακῆς κατέστη δευτέρα φύσις δι' ἐμέ, τώρα ὅτε ἡ φαντασία μου ἔπρεπε νὰ καταπραϋνθῇ ἐπὶ παντὸς πράγματος, τώρα ὅτε εἶμαι τόσον πολὺ ἐμπνευσμένος ἐκ φιλοσοφικῶν καὶ θρησκευτικῶν σκέψεων, πῶς κατέστην δοῦλος τυφλῶν ἐπιθυμιῶν τῆς καρδίας μου καὶ τόσῳ παιδικῆς ἀδυναμίας; Ἂς ἀσχοληθῶ λοιπὸν εἰς ἄλλο τι.

Η ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΤΟΥ ΛΗΣΤΟΥ

Ὁ λίψ, ὁ τρομερὸς οὗτος ἄνεμος τῆς ἐρήμου, ἠγέρθη σαρῶν κατὰ τὴν διάβασίν του τὰ σαθρὰ προσκόμματα, κάμπτων τὴν ὑψηλὴν κορυφὴν τῶν δρυῶν, ἀποσπῶν τὰς ἀκανθώδεις φραγκοσυκιάς.

Ἡ νὺξ κατέρχεται ἐπὶ τῆς γῆς· οὐχὶ ἐξ ἐκείνων τῶν νυκτῶν τῆς Ἀνατολῆς διαφανῶν καὶ διαυγῶν, ὧν ὁ κυανοῦς μανδύας ποικίλλεται ὑπὸ στιγμῶν φωτεινῶν, ἀλλὰ νὺξ σκοτεινή, μέλαινα τεταραγμένη.

Ἐπικρατούσης τῆς ἰσχυρᾶς φωνῆς τοῦ λαίλαπος, κραυγὴ πένθιμος διασχίζει τὸ διάστημα, ἐκ Βηθλεὲμ καὶ Ραμᾶ ἐρχομένη, φωνὴ ἄπελπις μητέρων ἀπὸ τὰς ὁποίας οἱ στρατιῶται τοῦ Ἡρώδου ἀποσπῶσι τὰ τέκνα ἵνα ἀποκεφαλίσωσιν αὐτά.

Καὶ ἡ ἀξιοθρήνητος αὕτη φουσκοθάλασσα λυγμῶν ἀνθρωπίνων ἀνατριχιᾷ τοὺς φυγάδας, οἵτινες ἀμέριμνοι περὶ τῆς τρικυμίας καὶ τοῦ πυκνοῦ πέριξ αὐτῶν σκότους, σπεύδουσι πρὸς τὴν ἔρημον ὁδόν: ἄνθρωπος μὲ κόμην λευκίζουσαν σχεδὸν γέρων, ὁδηγεῖ ὄνον τινα ἐκ τοῦ χαλινοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ εὐτελοῦς τούτου φορτηγοῦ ζώου, νεαρὰ γυνὴ ὡραιοτάτη σφίγγουσα εἰς τὰς ἀγκάλας της παιδίον κοιμώμενον τυλιγμένον ἐν ταῖς πτυχαῖς τοῦ καλύπτοντος αὐτὸ ὑφάσματος.

Σπεύδουσι..... φεύγουσι τὴν Ἰουδαίαν, ἔνθα εἰς χειμάρρους ἐρυθροὺς ρέει τὸ αἷμα ἀθώων μαρτυρισάντων.

Ἡ σκιὰ τῶν δασῶν, ἡ ἐρημία, αἱ λάμψεις τῶν κεραυνῶν, ἐμπνέουσιν αὐτοῖς ὀλιγώτερον τρόμον ἢ ἡ διαμονὴ ἐν πολιτείαις ἔνθα ὁ θανατηφόρος σίδηρος τῶν μισθωτῶν τοῦ Ἡρώδου, ἀπειλεῖ τὸ τρυφερὸν πλάσμα κοιμώμενον.

Σπεύδουσιν..... ἐπιθυμοῦντες τὴν ἐπαύριον ὅτε ὁ ἥλιος θὰ ἐγερθῇ ἐπ' αὐτῶν νὰ εὑρεθῶσι μακρὰν πολὺ μακρὰν τοῦ ἀφιλοξένου ἐδάφους.

Σπεύδουσι..... καὶ ἰδοὺ αἴφνης δύο ἄνθρωποι ἐκ τῶν ἐσχατιῶν τοῦ δάσους ἀναφαινόμενοι ἀπειλητικοὶ ἀνορθοῦνται φράζοντες τὴν ὁδόν.

Οὗτοι εἶναι λησταί, οἵτινες παραμονεύουσι τὴν νύκτα τοὺς ἀνυπερασπίστους ὁδοιπόρους, σταματῶσιν αὐτοὺς μὲ σκοπὸν νὰ τοὺς ἐκγυμνώσωσι τοῦ χρυσοῦ ἢ τῶν ἐμπορευμάτων ἅτινα φέρουσι καὶ δὲν ἀφίνουσιν αὐτοὺς νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν πορείαν των πρὶν ἢ σκληρῶς καὶ ἀσυνειδήτως τοὺς φορολογήσωσι.

Φεῦ! Ὁ Πατριάρχης Ἰωσὴφ ἡ Παρθένος Μαρία εἶναι πτωχοί. Δὲν ἔχουσι μηδὲ ἓν νόμισμα χρυσοῦν, μηδὲ ἓν κόσμημα. Ὁ μόνος των θησαυρὸς εἶναι τὸ παιδίον τοῦ Θεοῦ, ὅπερ φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν μέσῳ βουνῶν καὶ ἐρήμων πρὸς τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου, ὅπως ἀπαλλάξωσιν αὐτὸ τῆς ζηλοτύπου ὀργῆς τοῦ Τετράρχου Ἡρώδου.

Μὲ χεῖρας ἐσταυρωμένας παρακαλοῦσι τοὺς λῃστὰς νὰ τοὺς ἀφήσωσι νὰ διέλθωσι· ἀλλ' οὗτοι τίποτε δὲν θέλουσι νὰ ἀκούσωσιν. Ἀνεγνώρισαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Μαρίας τὸ νεογέννητον τῆς Βηθλεέμ, τὸ παράδοξον τέκνον, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἀχύρων φάτνης τινος, ἐντὸς σταύλου ἀθλίου ἐδέχθη τὴν λατρείαν τῶν ποιμένων τῆς Χαλδαίας καὶ τῶν βασιλέων τῆς Ἀνατολῆς. Γνωρίζουσιν ὅτι οἱ γονεῖς του ἔλαβον παρὰ τῶν Μάγων κιβώτιον πλῆρες χρυσοῦ, μυρωδικὰ περίφημα, πλούσια δῶρα.

Ἡ σφοδρὰ των ἐπιθυμία ἐξάπτεται ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει ταύτῃ καὶ παρασύρουσι τοὺς ὁδοιπόρους μέσῳ στενῶν ἀτραπῶν μέχρι βαθέως σπηλαίου ἔνθα τὴν ἡμέραν κρύπτονται, καὶ ὅπου ἐναποθέτουσι τὸ προϊὸν τῶν ἁρπαγῶν των. Τίποτε δὲν συγκινεῖ τοὺς βαρβάρους τούτους ἀνθρώπους, μηδὲ αἱ προσευχαὶ τοῦ Ἰωσήφ, μηδὲ τὰ δάκρυα τῆς Μαρίας.

Πρὸ πολλοῦ ἡ συνήθεια πρὸς τὸ ἔγκλημα ἐσκλήρυνε τὴν καρδίαν τῶν δύο λῃστῶν, Δισμᾶ καὶ Ζεσμᾶ καὶ ἐθωράκισεν αὐτὴν ἐναντίον παντὸς αἰσθήματος ἐλεημοσύνης.

Φθάσαντες εἰς τὴν φωλεὰν των ἀνάπτουσι δᾷδας, καὶ κακοποιήσαντες βαναύσως τὸν γέρον Ἰωσὴφ ἐπιχειρήσαντα ἀντίστασιν, ἀποσπῶσι τὸ βρέφος τῶν κόλπων τῆς μητρός του.

— Θὰ τὸ κρατήσωμεν, λέγουσιν, ἕως ὅτου ἀποφασίσητε νὰ μᾶς παραδώσητε τοὺς θησαυρούς σας.

— Φεῦ! δὲν ἔχομεν τίποτε.... ἴδετε, αἱ χεῖρες μας εἶναι κεναί· εἴμεθα πτωχοί.....

Ὁ Ζεσμᾶς κινεῖ τὴν κεφαλὴν μετ' ἀπιστίας.

— Οἱ Μάγοι ἦλθον μὲ καμήλους πεφορτωμένας δώρων; δὲν σᾶς ἐπεδαψίλευσαν βασιλικῶς τὸν χρυσόν, τὸν μύρον καὶ τὸν λίβανον;

— Τὸ πᾶν διενεμήθη τοῖς πτωχοῖς τῶν Ἰουδαίων...

— Ἢ μᾶλλον ἐκρύβη μετ' ἐπιμελείας εἰς ὑπόγειον κρυψῶνα.... ἀποκαλύψατέ μας αὐτήν....

— Σᾶς ὁμολογῶ ὅτι εἴμεθα πτωχοὶ ἄνευ πόρων.... Φεύγομεν τὴν καταδρομήν.... ἀποδώσατέ μας τὴν ἐλευθερίαν καὶ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς εὐλογήσῃ.

Εἰς τὰς παρακλήσεις τῆς Μαρίας ὁ Ζεσμᾶς δὲν ἀποκρίνεται εἰμὴ διὰ γελώτων μυκτηριωδῶν καὶ χυδαίων σαρκασμῶν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φιλονεικίας ταύτης τὸ βρέφος ὅπερ ὁ Δισμᾶς ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας ἀφυπνίσθη αἰφνιδίως.

Μ' ὅλα ταῦτα οὐδὲν αἴσθημα φόβου δεικνύει. Ἡ ξανθή του βοστρυχώδης κεφαλὴ ἀφόβως στηρίζεται ἐπὶ τοῦ τραχέως καὶ τριχωτοῦ στήθους, τὸ βλέμμα του ὑψοῦται πρὸς τὸ ἄγριον πρόσωπον τοῦ λῃστοῦ.

Ἐζήτουν λοιπὸν τότε νὰ προσεύχωμαι ἢ νὰ καταγίνωμαι εἰς τὴν μελέτην τῆς γερμανικῆς γλώσσης. Ματαία ὅμως προσπάθεια! Εὕρισκόμην πάντοτε γράφων νέαν ἐπιστολήν.

ΚΕΦ. XLV

Ἡ τοιαύτη κατάστασις ἦτο ἀληθὴς ἀσθένεια καὶ ἀγνοῶ ἂν δὲν ὀφείλω νὰ εἴπω εἶδος ὑπνοβασίας. Ἀναμφιβόλως ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα μεγάλου κόπου παραχθέντος ἐξ ἀνησυχίας καὶ ἀϋπνίας.

Τὸ κακὸν ἐπεκράτησε. Τὰς νύκτας διηρχόμην πάντοτε ἐν ἀϋπνίᾳ καὶ πολλάκις ἐν πυρετῷ. Ματαίως ἔπαυσα νὰ πίνω καφφὲ τὴν ἑσπέραν· ἡ ἀϋπνία ἦτο πάντοτε ἡ αὐτή.

Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι εὑρίσκοντο ἐν ἐμοὶ δύο ἄνθρωποι, ὁ μὲν θέλων πάντοτε νὰ γράφῃ ἐπιστολὰς καὶ ὁ δὲ θέλων νὰ πράττῃ ἄλλο τι.—Λοιπόν! ἔλεγον, ἐμπρός! ἂς γράφω πάντοτε ἐπιστολάς, ἀλλ' ἂς τὰς γράφω γερμανιστί, θὰ μάθω οὕτω καὶ αὐτὴν τὴν γλῶσσαν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἔγραφον πάντοτε κακῶς τὴν γερμανικήν· ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τοὐλάχιστον ἔκαμα προόδους τινὰς εἰς τὴν μελέτην τῆς γλώσσης ταύτης.

Τὴν πρωΐαν, μετὰ μακρὰν ἀϋπνίαν τὸ ἐξησθενημένον πνεῦμα μου ἔπιπτε ὡς εἶδος τι ἐλαφρᾶς νάρκης. Τότε ἠγειρόμην ἢ μᾶλλον μοὶ ἐφαίνετο ἐν τῷ παροξυσμῷ μου ὅτι βλέπω τὸν πατέρα μου, τὴν μητέρα μου, ἢ ἄλλο τι πρόσωπον ἀγαπητὸν ἀπελπιζόμενος περὶ τῆς τύχης μου. Ἤκουον ἐκφεύγοντας ἐκ τοῦ στήθους των τοὺς πλέον σπαρακτικοὺς λυγμοὺς καὶ ἠγειρόμην πάραυτα τεταραγμένος καὶ ἐν μέσῳ λυγμῶν.

Ἐνίοτε, ἐν μέσῳ τῶν μικρᾶς διαρκείας ἀναμνήσεων τούτων, μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἤκουον τὴν μητέρα μου παρηγοροῦσαν τοὺς λοιπούς, καὶ εἰσερχομένην μετ' αὐτῶν ἐν τῇ φυλακῇ μου καὶ χέουσαν ἐν τῇ καρδίᾳ μου τοὺς πλέον ἁγίους λόγους περὶ τοῦ καθήκοντος τῆς αὐταπαρνήσεως, ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἀπελάμβανον τοῦ περισσοτέρου θάρρους αὐτῆς καὶ τοῦ θάρρους τῶν λοιπῶν, αἴφνης αὕτη ἐξεχύνετο εἰς δάκρυα καὶ ἐξηκολούθη νὰ κλαίῃ. Οὐδεὶς γνωρίζει νὰ εἴπῃ τότε τὸν σπαραγμὸν τῆς ψυχῆς μου.

Ὅπως ἀποφεύγω τὴν τόσῳ δεινὴν ταύτην κατάστασιν προσεπάθουν νὰ μὴ κοιμῶμαι πλέον. Διετήρουν τὸ φῶς καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ ἐκαθήμην παρὰ τὴν τράπεζαν ὅπως ἀναγινώσκω καὶ γράφω. Ἀλλά, φεῦ! ἤρχετο στιγμὴ καθ' ἣν ἀναγινώσκων, καίτοι ἐν ἐγρηγόρσει, οὐδὲν ἠδυνάμην νὰ ἀντιλαμβάνωμαι καὶ ἡ κεφαλή μου δὲν μὲ διηύθυνε πλέον ὅπως δύναμαι νὰ συναρμολογῶ τὰς σκέψεις μου. Τότε ἤρχιζα ν' ἀντιγράφω τι, ἀλλ' ἀντέγραφον διανοούμενος ἄλλο τι ἀντικείμενον διάφορον ἐκείνου, ὅπερ ἔγραφον, διεννοούμην τὰς λύπας μου.

Καὶ ὅμως ὁσάκις κατεκλινόμην ὑπέφερον ἔτι μᾶλλον· οὐδεμίαν θέσιν ἠδυνάμην νὰ ὑποφέρω ἐν τῇ κλίνῃ ἐκινούμην σπασμωδικῶς καὶ ἠναγκαζόμην νὰ ἐγείρωμαι. Ἢ μᾶλλον, ἐὰν ἐνίοτε ἐκοιμώμην ὁ ψευδὴς ἐκεῖνος ὕπνος μ' ἔβλαπτε περισσότερον τῆς ἀϋπνίας.

Αἱ προσευχαί μου ἂν καὶ ξηραὶ τὰς ἐπαναλάμβανον πολλάκις· δὲν εἶχον ἀφθονίαν λόγων, ἀλλ' ἦσαν ἐπικλήσεις πρὸς τὸν Θεόν! εἰς τὸν θεάνθρωπον τὸν ὑποστάντα τὰς λύπας τῆς ἀνθρωπότητος.

Κατὰ τὰς φοβερὰς ἐκείνας νύκτας, ἡ φαντασία μου ἐξηγείρετο τοσοῦτον, ὥστε μοὶ ἐφαίνετο καὶ ἐν ἐγρηγόρσει, ὅτι ἤκουον ἐν τῇ φυλακῇ μου ὁτὲ μὲν κραυγάς ὁτὲ δὲ ὑπόκωφον γέλωτα Ἀπὸ τῆς νηπιακῆς μου ἡλικίας μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης οὐδέποτε ἐπίστευσα εἰς τὰ φαντάσματα ἢ εἰς τὰ πονηρὰ πνεύματα καὶ τώρα οἱ γέλωτες ἐκεῖνοι καὶ αἱ κραυγαὶ μὲ ἐτρόμαζον, δὲν ἤξερον πῶς νὰ τὰς ἐξηγήσω καὶ ἠναγκαζόμην νὰ ἐρωτῶ ἐμαυτὸν ἐὰν δὲν ἤμην θῦμα ἀγνώστου κακοποιοῦ τινος δυνάμεως.

Πλειστάκις ἔλαβον τὸ κηρίον τρέμων καὶ παρετήρουν μήπως κρύπτεταί τις ὑπὸ τὴν κλίνην, ὅστις ἐπεθύμει νὰ μὲ ἐμπαίξῃ Πλειστάκις μοὶ ἐπήρχετο κατὰ νοῦν, ὅτι μὲ μετέφερον ἐκ τῆς πρώτης μου φυλακῆς εἰς ταύτην, διότι ἐν αὐτῇ εὑρίσκετο καταπακτή τις ἢ εἰς τοὺς τοίχους μυστική τις ὀπή, ἐξ ἧς οἱ διῶκται μου κατεσκόπευον ὅ,τι ἔπραττον καὶ ἐλάμβανον σκληρὰν εὐχαρίστησιν νὰ μὲ τρομάζωσι.

Καθήμενος παρὰ τὴν τράπεζάν μου ὁτὲ μὲν μοὶ ἐφαίνετο ὅτι κάποιος μ' ἔσυρεν ἐκ τοῦ ἱματίου μου, ὁτὲ δὲ ὅτι ὤθει τις τὸ βιβλίον μου, ὅπερ ἔπιπτε κατὰ γῆς, καὶ ἄλλοτε πάλιν ὅτι κάποιος εὑρισκόμενος ὄπισθέν μου ἐφύσα ἐπὶ τοῦ φωτός μου διὰ νὰ τὸ σβέσῃ. Τότε ἠγειρόμην ἀμέσως, παρετήρουν περὶ ἐμαυτὸν περιεπάτουν μετὰ φόβου καὶ ἠρώτων ἐμαυτὸν ἐὰν ἤμην παράφρων ἢ ἐὰν εἶχον σῶας τὰς φρένας.

(ἕπεται συνέχεια)

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΔΥΤΙΚΟΝ				ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ
Ὀκτωμβριος.				**Σεπτέμβριος.**
Φραγκίσκου Βιργία.	10	Πέμπτ.	28	Χαρίτωνος καὶ Βαρούχ προφητῶν.
Γαΐου, μάρτυρος.	11	Παρασ.	29	Κυριακοῦ τοῦ ἀναχωρητοῦ.
Ἐλευθερίου, μάρτυρος.	12	Σάββ.	30	Γρηγορίου ἐπισκ. μεγάλης Ἀρμενίας.
Ἐδουάρδου, ὁμολογητοῦ.	13	Κυριακ.	1	Ἀνανίου τοῦ Ἀποστόλου.
Καλλίστου Πάπα.	14	Δευτέρα	2	Κυπριανοῦ ἱερομάρτυρος.
Θηρεσίας μάρτυρος.	15	Τρίτη	3	Διονυσίου τοῦ Ἀρειοπαγίτου ἱερομ.
Ὀγδοὰς Ἁγίου Διονυσίου.	16	Τετάρτ.	4	Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.
Ἑδβίγης τῆς ἁγίας, βασιλίσσης.	17	Πεμπτ.	5	Χαριτίνης μάρτυρος.
Ἁγίου Λουκᾶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.	18	Παρασ.	6	Θωμᾶ τοῦ Ἀποστόλου.
Ἁγίου Πέτρου ἐξ Ἀλκαντάρης.	19	Σάββ.	7	Σεργίου καὶ Βάκχου τῶν μαρτύρων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ «Σκρὶπ» καὶ ἡ Ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν.
Ἡ «Ἁρμονία» ἐν Κωνσταντινουπόλει.
Τί λέγουν οἱ ὀρόνιμοι.
Διάφορα.
Ἡ «Ἁρμονία» ἐν Κερκύρᾳ.
Ὁ νέος ναὸς τῶν Καθολικῶν.
Ἡ «Ἁρμονία» ἐν Σμύρνῃ.
Αἱ νέαι ἑρμηνεῖαι τῆς Ἀποκαλύψεως.
Ὑπεροχὴ τοῦ πατρῴου Ἑλληνισμοῦ, ἐξυπηρετήσαντος εἰς τὸν Χριστιανισμόν, ὑπὸ Ν. Ἀναγνωστοπούλου.
Ἡ ὀιλοξενία τοῦ ληστοῦ, διήγημα ὑπὸ Σ. Γραικοῦ.
Αἱ ὀυλλακαί μου. Silvio Pellico. Ἐπιφυλλὶς κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ.
Ἡμερολόγιον.

Μειδιᾷ. Τὸ θεῖον τρυφερὸν μειδίαμα τῶν ἀθῴων χειλέων του, τοσαύτη ἐμπιστοσύνη μετὰ τόσης ἀδυναμίας ἐνωμένη, ἀνατρέπει τὴν ψυχὴν τοῦ Δισμᾶ. Συγκίνησις ἄγνωστος κυριεύει αὐτὸν πραΰνουσα τὴν καρδίαν του ἕως τότε ἀπολελιθωμένην, πληροῦσα δακρύων τοὺς ὀφθαλμούς του, οὓς τὸ θλιβερώτερον δυστύχημα δὲν ἠδυνήθη ποτὲ νὰ ὑγράνῃ.

— Ζεσμᾶ, ἐρωτᾷ μὲ φωνὴν πνίγουσαν, ὁ Δισμᾶς, ἐν ᾧ αἱ τρυφεραὶ χεῖρες τοῦ παιδίου ἐθώπευον ἡσύχως τὴν ἀγρίαν γενειάδα καὶ τὸ ὀρειχάλκινον πρόσωπόν του, Ζεσμᾶ πόσα θέλεις ὡς λύτρα τοῦ βρέφους τούτου;

Ὁ ἕτερος λῃστὴς ἐγέλασε μετ' ἀμφιβολλίας.

— Ναὶ θὰ σοῦ τὰ πληρώσω ἐγώ. Θέλω νὰ ἀποδώσω εἰς τὴν μητέρα του τὸν ξανθὸν Χερουβίμ, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλω τὴν πρώτην θωπείαν δοθεῖσαν εἰς ἐμὲ τὸν ἄθλιον Δισμᾶν. Ὁμίλει. Πόσα ἀπαιτεῖς;

— Ἓν καλὸν δηνάριον. Τριάκοντα χρυσᾶ νομίσματα.

Ὁ Δισμᾶς σκαλίζει ἐν ταῖς πτυχαῖς τῆς ζώνης του, καὶ τριάκοντα χρυσᾶ νομίσματα κυλίονται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ σπηλαίου.

— Πάρε.... καὶ ἄφησε αὐτοὺς νὰ ἀναχωρήσωσιν.

Ὁ Ζεσμᾶς συναθροίζει ἁπλήστως τὸν χρυσὸν σκορπισθέντα ἀπανταχοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ μεταβαίνει ὅπως ῥιφθῇ ἐπὶ δερμάτων ζώων ἐσωρευμένων εἴς τινα γωνίαν καὶ ἀποτελούντων τὴν κοίτην του.

Ὁ Δισμᾶς συνοδεύει τὸν Ἰωσὴφ καὶ Μαρίαν μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ σπηλαίου.

Ὁ λαίλαψ κάμνει θραῦσιν. Παραφέρεται μετὰ τοσαύτης σφοδρότητος ὥστε ἡ Μαρία δὲν δύναται νὰ ἀναστείλῃ ἀνατριχίασιν τρόμου.

— Ἡ νὺξ θὰ ἦναι τρομερά, ψιθυρίζει συνεσταλμένως ὁ λῃστής. Τὸ παιδίον θὰ κρυώνῃ.. καὶ πιθανὸν νὰ πάθῃ τίποτε..... Ἐὰν ἠθέλετε.....

Ἡ Μαρία ῥίπτει βλέμμα στενόχωρον πρὸς τὸν μελανὸν οὐρανόν, ὃν διασχίζουσιν ἀστραπαὶ πελιδναί, καὶ ὅστις ἀπειλεῖ νὰ ἐκχύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς χειμάρρους ὕδατος.

— Ἐδῶ ἐξακολουθεῖ ὁ Δισμᾶς, θὰ ἦσθε ἐν ἀσφαλείᾳ. Ὁ ὕπνος τοῦ Ζεσμᾶ εἶναι βαθύς. Οὐδεὶς θὰ σκεφθῇ νὰ σᾶς καταδιώξῃ ἐν παρομοίῳ καταφυγίῳ. Καὶ αὔριον ἅμα τῇ αὐγῇ θὰ σᾶς ὁδηγήσω διὰ μέσου τοῦ δάσους, δι' ἀτραπῶν τὰς ὁποίας μόνον ἐγὼ γνωρίζω...

Ὁ Ἰωσὴφ καὶ Μαρία ἐδίσταζον ἔτι, ὅτε εἶδον ὅτι τὸ παιδίον Ἰησοῦς, ὅπερ δὲν εἶχεν ἔτι ἐγκαταλείψῃ τοὺς βραχίονας τοῦ Δισμᾶ, εἶχε κοιμηθῇ. Ἡ μικρά του χεὶρ εἶχε περιτυλίξῃ τὸν λαιμὸν τοῦ λῃστοῦ.

Καὶ τὴν ἐπαύριον, πρὸ τῆς ἀφυπνίσεως τοῦ Ζεσμᾶ, ἀποχαιρετίζοντες τὸν ταλαίπωρον λῃστὴν ὅστις ἐφίλοξένησεν αὐτοὺς ἐν τῷ σπηλαίῳ του, ἡ Μαρία μετὰ φωνῆς γλυκείας τῷ λέγει.

— Ὦ! σὺ ὅστις ἠύσπλαχνίσθης τοῦ τέκνου μου! ἄνθρωπος ἔνοχος ἀλλ' ἐμπαθής, εἴθε νὰ εὐλογηθῇς καὶ παρηγορηθῇς κατὰ τὴν τελευταίαν σου ὥραν!

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Σωτ. Γραικὸς

ΙΕΡΑ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Ποιοῦμεν γνωστὸν τοῖς ἐνδιαφερομένοις ὅτι ἐξεδόθη κατ' αὐτάς, ἐν τῷ καλλιτεχνικῷ τυπογραφείῳ τῆς «Ἑστίας», νέα Κατήχησις πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν Ἑλλάδι Καθολικῶν, ὑπὸ τοῦ αἰδ. **Δὸν Ἰωάννου Μάμου,** ἣν ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Ἰωσὴφ Ζαρφῖνος, ἐνέκρινεν ὡς τὴν μόνην ἐπακριβῶς ἀνταποκρινομένην εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας. Ἡ τιμὴ ἑκάστου ἀντιτύπου ὡρίσθη εἰς λεπτὰ 60. Πᾶσα παραγγελία συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου, ἀπευθυνθήτω εἰς τὸ γραφεῖον τῆς «Ἁρμονίας».

Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλου ἡ «Ἁρμονία» ἄρξηται δημοσιεύουσα σπουδαιοτάτας ἱστορικὰς μελέτας περὶ τοῦ ἐν Ἀνατολῇ καθολικισμοῦ, ὀφειλομένας εἰς τὸν ἀξιότιμον αὐτῆς τακτικὸν συνεργάτην Πολύκαρπον Βεντούραν.

ΓΑΛΛΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΔΙ' ΕΜΠΟΡΕΥΟΜΕΝΟΥΣ

Ὁ διαπρεπὴς παρ' ἡμῖν καθηγητὴς τῆς Γαλλικῆς κ. L. Jornot, κατήρτισε τάξιν ἐν ᾗ διδάσκεται πρακτικῶς ἡ Γαλλικὴ γλῶσσα δι' ἐμποροϋπαλλήλους, καὶ διὰ τοὺς προωρισμένους διὰ τὸ ἐμπόριον. Οἱ μαθηταὶ θὰ μάθωσι πλήρη Γαλλικὴν φρασεολογίαν, τὴν διπλογραφίαν, τὰς ἐμπορικὰς πράξεις καὶ τὸ ἐμπόριον ἐν γένει.

Τὰ μαθήματα γίγνονται τρὶς τῆς ἑβδομάδος ἀπὸ τὰς 8-9 τῆς ἑσπέρας καὶ ἀντὶ **6** μόνον δραχμῶν μηνιαίως.

Ὁ αὐτὸς καθηγητὴς διδάσκει καὶ θεωρητικῶς τὴν Γαλλικήν.

Πληροφορίαι παρὰ τῷ ἰδίῳ. Ὁδὸς Γραβιᾶς ἀρ. 4 πάροδος Προαστείου.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΡΕΝΙΕΡΗ ΠΡΙΝΤΕΖΗ
ΕΝ ΣΥΡΩΙ
ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΕΝ ΣΥΡΩΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΩΝ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ — ΕΥΘΗΝΙΑ
Πλησίον τῆς Πλατείας Λεωτσάκου.

ΝΕΟΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΓΡΑΙΚΟΥ
ΣΤΟΑ ΜΕΛΑ ΑΡΙΘ. 15—17
ΕΙΔΗ ΑΓΓΛΙΚΑ ΚΑΙ ΓΑΛΛΙΚΑ.-ΠΛΟΥΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ
Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ καὶ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1895—983.